

Súd: Okresný súd Čadca
Spisová značka: 4P/39/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5318202954
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Plichtíková
ECLI: ECLI:SK:OSCA:2019:5318202954.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Č a d c a sudkyňou JUDr. Annou Plichtíkovou vo veci starostlivosti o mal. Q. Č., K.. XX.XX.XXXX, t. č. bytom u otca, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, Matičné námestie 1617, 022 01 Čadca, IČO: 30794536, dieťa rodičov: matky - P. Č., K.. X.X.XXXX, Z. XX, XXX XX Č., zast. JUDr. Vladimírom Durajom, advokátom so sídlom Sládkovičova 1700, 022 01 Čadca, IČO: 50416456, a otca - X. Č., K.. XX.X.XXXX, Q.. Y.. Š. XXXX/X, XXX XX Č., zast.: Advokátska kancelária JUDr. Stopka, JUDr. Cisarík s.r.o., Potočná 2835/1 A, 022 01 Čadca, IČO: 36866849, v konaní o zmenu úpravy práv a povinností k maloletému dieťaťu, takto

rozhodol:

I. Maloletého Q. Č., K.. XX.XX.XXXX z v e r u j e od výchovy a starostlivosti matky, ktorá bude maloletého vychovávať, spravovať jeho majetok, zastupovať v bežných veciach, počnúc dňom 25.6.2019.

II. Otec je p o v i n n ý platiť výživné na maloletého Q. Č., K.. XX.XX.XXXX vo výške 250 € mesačne k rukám matky vždy do 15. dňa toho-ktorého mesiaca vopred, počnúc dňom 25.6.2019.

III. Otec m á p r á v o styku s maloletým Q. Č., K.. XX.XX.XXXX každý páry týždeň od 18.00 hod v piatok do 18.00 hod v nedeľu.

Matka je p o v i n n á dieťa na styk pripraviť v stanovený čas v mieste svojho bydliska a otec je povinný dieťa matke odovzdať v stanovený čas v mieste bydliska matky.

IV. Tým s a m e n í rozsudok Okresného súdu Čadca č. k. 5P/4/2018-66 zo dňa 3.5.2018, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 28.6.2018 a neodkladné opatrenie Okresného súdu Čadca č. k. 4P/39/2018-11 zo dňa 19.11.2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline vo veci neodkladného opatrenia 6CoP/13/2019-52 zo dňa 29.3.2019.

V. Žiadny z účastníkov konania n e m á p r á v o na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Podľa § 2 ods. 1 CMP a 220 ods. 4 CSP súd arabskými číslicami označuje jednotlivé odseky odôvodnenia rozsudku, ktoré zodpovedajú podstatným náležitostiam odôvodnenia rozsudku podľa § 220 ods. 2 CSP, § 120 ods. 3 CMP.

1. Čo tvorilo predmet konania: Predmetom konania bola opakovaná zmena zverenia maloletého do starostlivosti jednému alebo druhému rodičovi, opakované návrhy na určenie, zníženie výživného, úpravu styku.

2. Aké tvrdenia produkovala v návrhu matka:

a) Matka v návrhu zo dňa 26.10.2018 uviedla, že manželstvo bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Čadca č. k. 5P/4/2018-66 zo dňa 3.5.2018, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 28.6.2018. Maloletý Q. Č., K.. XX.XX.XXXX bol rozsudkom o rozvode manželstva zverený do výchovy a starostlivosti otca a matka bola zaviazaná platiť výživné 80 € mesačne a bol upravený styk matky a maloletého. 28.9.2018 sa prisťahoval späť k matke. Tvrdil, že otec sa mu nevenoval, nechával ho doma samotného bez dozoru aj v noci. Báł sa sám bývať v otcovom dome. Synovi zakazoval chodiť k matke. Matka so synom sa stretávali tajne, a to napriek tomu, že súdnym rozhodnutím bol upravený styk matky so synom. Matka je zamestnaná ako majsterka odbornej výchovy na W. R. Š. R. U. W. Č., čistý priemerný zárobok je 600 € mesačne, iný príjem nemá. Elektrina 74,60 €, internet 12 €, fond rozvoja bývania 71 €, Digi TV 18 €, bojler 11,80 €. Žiadala zvýšiť výživné na sumu 200 € mesačne a zveriť maloletého do svojej starostlivosti. Zároveň žiadala zveriť maloletého do svojej starostlivosti a predbežne určiť výživné 80 € aj návrhom na vydanie neodkladného opatrenia vzhľadom k tomu, že v rozpore s právoplatným rozvodovým rozsudkom maloletý býva u matky a nie u otca.

b) Okresný súd Čadca uznesením č. k. 4P/39/2018-11 zo dňa 19.11.2018 zamietol návrh na zverenie maloletého Q. Č. do výchovy a starostlivosti matky a určenie výživného 80 € mesačne. Prvostupňový súd vychádzal zo záveru, že syn bol v rozvodovom konaní vypočutý, sám sa rozhodol bývať s otcom. Na základe toho súd zveril syna otcovi, matku zaviazal platiť výživné. Matka spolu s návrhom na vydanie neodkladného opatrenia nedoručila čestné vyhlásenie syna, či skutočne došlo k zmene pomerov a akých v nadväznosti na § 78 Zákona o rodine, aby súd mohol posúdiť, či došlo k podstatnej zmene pomerov, ktorá vyžaduje zmenu právoplatného rozsudku. K návrhu nebol pripojený žiaden dôkaz, ktorý by potvrdzoval tvrdenia matky. Krajský súd v Žiline uznesením č. k. 6CoP/13/2019-52 zo dňa 29.3.2019 zmenil uznesenie prvostupňového súdu, maloletého Q. Č. zveril do osobnej starostlivosti matky a otca zaviazal platiť dočasne výživné 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované, neplnoleté dieťa. Neodkladné opatrenie zanikne dňom právoplatnosti konania 4P/39/2018.

c) Na čl. 13 spisu matka uviedla, že po rozvode manželstva došlo k podstatnej zmene pomerov. Maloletý Q. Č., K.. XX.XX.XXXX sa opäť prisťahoval k matke dňa 28.9.2018. Toto môže potvrdiť aj jeho brat, syn navrhovateľky - X. Č., K.. X.X.XXXX. Spoločne bývajú na adrese Z. XX, Č.. Na čl. 24 spisu uviedla. Nie je pravdou, že sa v máji 2017 dobrovoľne odsťahovala zo spoločnej domácnosti kvôli ženatému mužovi, ako tvrdí otec. Skutočným dôvodom bolo fyzické napadnutie zo strany otca, vyhrážky, vulgárne správanie. Vypočula si aj intímny rozhovor s jeho terajšou priateľkou. Keď mu to oznámila, správval sa vulgárne a agresívne. Vyhodil ju. Do dnešného dňa nemala nijaký pomer ani so ženatým, ani so slobodným mužom. Podporila syna pri prestupe na inú školu, na pôvodnej škole nebol spokojný, bol nešťastný. Teraz je spokojný, čoho dôkazom je lepší prospech. Syn matke výslovne uviedol, že otec mu zakazoval matku navštevovať. Kúpil synovi motorku, s čím matka nesúhlasila. Má kľúče od spoločného domu (BSM), v čase neprítomnosti odnáša spoločne nadobudnutý majetok. Syn je samostatný, udržiava poriadok, pomáha s domácimi prácami. Výchova je zložitá z dôvodu, že otec ide proti matke dieťaťa aj proti dieťaťu samotnému. Syn mal rád oboch rodičov, preto matka súhlasila, keď chcel po rozvode ostať bývať s otcom, aby s ním býval. Rodičia mali rovnaké právo na výchovu, otec však rozhodoval proti vôli matky. Kúpil mu steroidy, ktoré našla ukryté v osobných veciach syna (fotografie v prílohe čl. 27 a nasl. spisu). Steroidy môžu spôsobovať vážne zdravotné problémy synovi. Nabádal ho, aby sa dal potetovať. Tetovanie mu zaplatil (približne 500 €). Nemôže matka súhlasiť, aby otec platil len výživné 40 €. Prestal platiť hypotéky na dom, ktorý je spoločný. Matka platí polovicu a otec mal platiť polovicu. Otec potvrdil príjem 826 €. Žiadala syna zveriť do svojej starostlivosti a zaviazat' otca platením výživného 200 € mesačne. V podaní zo dňa 17.6.2019 čl. 81 spisu matka uviedla, že maloletý Q. Č. v marci 2019 opäť išiel bývať k otcovi. Otec opakovane matke bráni v styku s maloletým. Matka zistila zásadné zmeny v správaní syna aj fyziologickú zmenu postavy, ktorá bola veľmi objemná. Maloletý bol nervózný, mal príliš veľa energie a vysoký krvný tlak, vyrážky na tvári. Vtedy zistila, že berie steroidy, čo spôsobilo jeho zdravotné problémy, prílišný objem postavy. Otec s maloletým nešiel na kontrolu k lekárovi v apríli 2019. U otca jazdí na motorke, aj keď nemá vodičské oprávnenie. U otca má väčšiu voľnosť, spôsob výchovy otca je veľmi benevolentný. Neprispeje to k správnej výchove maloletého. Odkedy je u otca, podstatne sa zhoršil jeho prospech v škole. Na túto skutočnosť upozornila matku triedna učiteľka. Taktiež ju upozornila na to, že často chýba v škole. Maloletý preto nemôže ostať v starostlivosti otca. Synovi je potrebné stanoviť určité hranice v jeho výchove, a to aj s poukazom na jeho správanie a študijné výsledky. Maloletý Q. nechcel ostať u matky, keďže ona tieto hranice stanovuje, zakazuje mu niektoré veci, ktoré mu otec benevolentne toleruje. Maloletý nie je schopný v tomto veku posúdiť, ktoré opatrenia sú v jeho záujme a ktoré nie. Navrhla nariadiť striedavú starostlivosť a výživné neurčiť.

3. Ktoré dôkazy matka pripojila k návrhu, aký skutkový stav súd z dôkazov mal zistený: Z čestného vyhlásenia zo dňa 28.11.2018 na čl. 15 spisu maloletého Q. Č., K. XX.XX.XXXX súd mal preukázané, že maloletý vyhlásil a podpísal na preukázanie, že ide o čestné vyhlásenie, že býval s otcom, často ostával sám aj počas noci, otec sa mu nevenoval, odchádzal často k priateľke, pracuje aj v 24-hodinových zmenách, zakazoval mu stretávať sa s matkou, mohol k nej chodiť iba tajne, keď bol otec v práci. Počas rozvodového konania sa rozhodol ísť k otcovi, pretože otec popieral mimomanželskú známosť. Krátko po rozvode mu predstavil priateľku s tým, že s ňou má dlhodobejší vzťah. Od 28.9.2018 preto býva u matky, ktorá hradí všetky jeho potreby, stravu, oblečenie, pomôcky do školy. Napriek tomu núti otec matku, aby mu posielala ešte 80 € mesačne, ako bolo určené v rozvodovom rozsudku. Matka požiadala o prestup maloletého zo W. R. Š. S. I. B. Č. na W. R. Š. P. U. W. B. S. K. S.. Nezvládal učivo a bolo to aj z dôvodu stresových situácií. Teraz má maloletý dobré študijné výsledky a chce dokončiť vzdelanie s maturitnou skúškou. Na čl. 16 je čestné vyhlásenie brata - X. Č., K. X.X.XXXX, ktorý potvrdil údaje uvedené v čestnom vyhlásení svojho brata Mateja. Potvrdenie Ministerstva vnútra SR, OR PZ Čadca zo dňa 9.10.2018 čl. 17 spisu, Č.: R.-XXX/XX-D.-XXXX, z ktorého vyplýva, že dňa 9.10.2018 matka oznámila priestupok proti občianskemu spolunažívaniu za poškodenie dverí na rodinnom dome č. XX Č., Z.. Fotokópie čl. 27 - 29 spisu - ide o fotokópie otca, ktorý opravuje dvere na spoločnom rodinnom dome. Touto fotodokumentáciou chcela preukazovať, že opravil dvere, ktoré sám poškodil. Čl. 30 - 32 spisu fotografie tvrdených steroidov, ktoré užíval maloletý a ktoré mu matka našla. Na čl. 86 spisu je vyjadrenie W. R. Š. P., W. S. K. S. zo dňa 17.6.2019, z ktorého súd mal zistené, že maloletý Q. je žiakom X. O. triedy. Od druhého polroku sa zhoršil z viacerých predmetov, zhoršila sa mu dochádzka. Nenosí ospravedlnenky, má neospravedlnené hodiny. Hrozí mu znížená známka zo správania na druhý stupeň. Zhoršil sa aj na vyučovaní, je drzý, lenivý, spí na hodinách, nenosí zošity a nepíše si poznámky. Čl. 86 rub spisu je výpis poznámok žiakov. Q. Č. - správanie 8.4.2019 - napomenutie, 3.5.2019 matematika, 6.6.2019 ekonomika, 8.4.2019 správanie. Čl. 87 známky Q. Č., W.Á. R. Š. P., W., druhý polrok 2018/2019 (2.2.2019 - 1.7.2019) - W. X. X, X, X, X, V. X,XX; U. X. X, X, X, X, V. X,XX; S. X, X, X, X, V. X,XX; P. X, X, V. X,XX; R. X; E. X, X, V. X; D.Q. X, X, X, X, V. X,XX; Q. X, X, X, V. X,XX; H. X, X, X, X, V. X,XX; I. X, X, X, X, V. X,XX; A. X, X, X, X, X, V. X,XX; R. X, X, X, X, X, V. X,XX; Q. X, X, X, X, X, V. X,XX; I. X, X, X, V. X; W. X, X, X, V. X; V. X, X. Dochádzka - ospravedlnená teória 98, neospravedlnená 9, ospravedlnená prax 0, neospravedlnená prax 0.

4. Aké tvrdenia produkoval otec:

a) Otec dňa 27.12.2018 čl. 20 spisu uviedol. Nepracuje 24 hodín denne, ako tvrdí matka. V rámci W. pracuje 3 - 4 hodiny. Jeho zdravotný stav je taký, že je po 6 operáciách srdca, 3-krát mal infarkt. Tento zdravotný stav mu nedovoľuje prácu v nočných hodinách. Mimomanželskú známosť nemal, zoznámil sa s terajšou priateľkou až v júni 2018. Matka maloletého sa zo spoločnej domácnosti odsťahovala kvôli ženatému mužovi, ktorý je od nej mladší o 12 rokov. Vybrala celý spoločný účet. Keď minula peniaze, vrátila sa. Vzťah udržiava naďalej, stretávajú sa po moteloch, hoteloch v Ž., B. S. K. Q.. Mladšieho muža si vydržiava finančne. Otec kúpil v septembri 2018 starý rodinný dom, ktorý začal prerábať pre seba, pre syna. Vtedy začali nezhody so synom. Nechcelo sa mu pomáhať pri opravách spoločného domu (dohromady pomohol približne 2 hodiny denne počas 3 týždňov). Uviedol, že keby bol vedel počas rozvodového konania, že bude musieť pracovať, tak by ostal pri matke, pretože pri nej nemusí robiť nič. Nebol zvyknutý po sebe ani upratať. Jedného dňa sa zbalil a odišiel k matke. Telefonicky otcovi oznámil: „Už som u mamy na Z., odišiel som, lebo sa mi nechcelo pracovať na dome u O.“ Otec nechcel podpísať jeho prestup z duálneho štúdia v prosperujúcej W. škole na K. školu. Z tejto školy nemá uplatnenie. Po ukončení štúdia na W. škole by mal istú pracovnú pozíciu s nástupným platom približne 980 € mesačne čistého. Keď ukončí P. školu, bude nezamestnaný. Napriek tomu ho však matka v tom podporila a napriek tomu, že jej nebol zverený do výchovy, uskutočnila prestup syna v rámci škôl. Nikdy nezakázal synovi, aby sa s matkou stretával. Práve naopak, nabádal ho k tomu. Zakazoval mu chodiť za ňou na motocykli, keďže nemá naň vodičské oprávnenie a otec ho má požičaný od kamaráta. Poza chrbát otca chodil za matkou na motorke, čo matke zjavne nevadilo, hoci vedela, že koná protiprávne. Pôžičky na spoločný rodinný dom (BSM) prestal platiť, pretože v rodinnom dome nebýva, býva tam len bývalá manželka, maloletý Q. U. X.. S dôchodkom 626 € a s príjmom z W. 41 € toto nezvládal. Mesačné výdavky otca sú 297 € pôžičky na rodinný dom Z. XX, 170 € pôžička na terajší dom Z. XXX, plyn, elektrina, smeti 100 €, lieky na srdce 25 € mesačne, telefón pre otca, syna 70 €, náklady na motorové vozidlo 50 € mesačne, vozidlo využíva na cestu do práce a pravidelné kontroly do O. O. a S. K. Q. k lekárom kvôli srdcovým problémom. 900 € sú výdavky, príjem 667 €. Bol nútený si požičiavať od brata priateľky. K poškodeniu dverí na rodinnom dome XX došlo tak, že po príchode domov boli dvere zamknuté, vymenené zámky, hoci nedošlo k vyporiadaniu BSM, teda naďalej bol otec vlastníkom domu, z ktorého bol vymknutý. Má

tam osobné veci. Po rozhovore s maloletým Q. vyjadril súhlas so zverením do starostlivosti matky, a to napriek tomu, že matka porušuje zákon, čo nie je dobrý vzor pre dieťa. Toleruje synovi ničnerobenie, neporiadok. Nie je dobrým príkladom rodiča. Chce si syna silou mocou udržať. Všetko mu dovolí, vo všetkom mu ustúpi. Na výživné môže prispievať maximálne 40 € mesačne. V podaní zo dňa 8.2.2019 čl. 35 spisu uviedol, že trvá na tom, že odišla zo spoločnej domácnosti matka kvôli mladšiemu, ženatému mužovi. Pri prestupe syna na inú školu otca neinformovala ani ako zákonného zástupcu. Nevlastní žiaden motocykel. Pomáha invalidnému kamarátovi opravovať motocykle a pripravovať mu drevo na zimu. Za to mu požičia motorku, na ktorej vozí syna, ale výhradne ako spolujazdca, lebo nemá vodičské oprávnenie. Nepoškodil dvere na rodinnom dome č. XX. Má vyhotovený videozáznam, ktorý robil so synom X.. Zámky už boli po príchode vymenené. Osobné veci našiel v igelitových vreciach od smetí vyhodené v pivnici, ktorú musel násilím otvoriť. Toto oznámil na polícii. Trestné oznámenie nepodal. Nemá otec vedomosť o užívaní nezákonných steroidov synom u otca. Fotografie steroidov boli robené na koberci rodinného domu č. XX, kde býva syn Q. s matkou, teda užíva steroidy pri matke. Otec sa o neho bojí a chce, aby bol pri ňom, pretože ide nesprávnym smerom. Matka si privyrába doma úpravou vlasov a so zákazníkmi vždy pije alkohol. Opíja sa. Stáva sa to často a bolo to pravidlom počas doby 5 rokov počas manželstva. Navrhol zveriť maloletého Q. do striedavej starostlivosti, pretože má stále rád otca aj matku. Striedavú starostlivosť navrhol bez nároku na výživné.

b) Uznesením č. k. 4P/39/2018-65 zo dňa 13.5.2019, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 23.5.2019, spojil súd na spoločné konanie konania vedené pred Okresným súdom Čadca pod sp. zn. 4P/39/2018, 7P/13/2019, ktoré ďalej boli vedené pod sp. zn. 4P/39/2018. Vec 7P/13/2019 - návrh podaný neskôr - 1.4.2019, otec žiadal zvýšiť výživné na maloleté dieťa zo sumy 80 € mesačne, ktorá bola určená v rozvodnom konaní, na sumu 250 € mesačne a ponechať dieťa v starostlivosti a opatere otca, s čím sú značne zvýšené výdavky. Náklady na krúžky a špeciálnu stravu pre syna predstavujú približne 50 € mesačne. Rodinný dom, v ktorom býva otec so synom, mesačne za elektrinu, plyn 81 €, televízia s internetom 17,98 €, mobilné telefóny pre otca a syna 60 € mesačne, výdavky na stravu pre otca a syna 280 € mesačne, náklady na oblečenie pre otca, syna 20 € mesačne, hygiena 37 € mesačne, lieky na riedenie krvi, problémy so srdcom, cholesterolom 20 € mesačne, pohonné hmoty do automobilu, jeho údržbu 95 € mesačne, splátky úverov 71,45 €, 83,52 €, 87,62 € a úver na bývanie 169,13 € mesačne. Poberá výsluhový dôchodok 626,49 € a pracuje v W. Ž. I. W., mesačný príjem 41,6 € za mesiac. Matka si súdom určenú vyživovaciu povinnosť neplní. V podaní zo dňa 20.6.2019 uviedol, že poberá výsluhový dôchodok 612,69 € a 48 € od zamestnávateľa P.X..G.. W..Y..R., Ž.. Žiadal zveriť maloletého Q. do výlučnej starostlivosti otca a zaviazat' matku platením výživného namiesto 80 € mesačne vo výške 250 € mesačne od podania návrhu.

5. Aké dôkazy predložil otec, aký skutkový stav z dôkazov mal súd preukázaný: Fotomateriál čl. 37 - 38, ktorým otec preukazoval agresivitu matky, ktorá ho podľa tvrdenia otca napadla. Čl. 39 - 44 spisu výpisy z účtu, ktorými preukazoval svoje tvrdenia v písomnom podaní o príjmoch, výdavkoch. Čestné vyhlásenie Q. Č. zo dňa 20.6.2019 - uviedol, že nesúhlasí so striedavou starostlivosťou u matky. V minulosti odišiel k matke po tom, čo sa mu nechcelo u otca upratovať a pomáhať na dome u O.. Po 2 mesiacoch si uvedomil, že spravil chybu. Báł sa, že ho neprijme späť. Medzi synom a matkou boli každodenné hádky. 2.3.2019 sa vrátil späť k otcovi. Chce byť v jeho starostlivosti, a to výhradne. Matka o neho nejaví žiaden záujem (okrem SMS a pár hovorov), nedáva mu žiadne vreckové, nekupuje mu oblečenie, neprispieva mu na konička - kulturistiku. Navrhoval jej, aby si spolu išli sadnúť do mesta, povedala, že nemá peniaze na vyhadzovanie. Matke záleží viac na peniazoch ako na synovi. Na birmovku neprišla pozrieť ani ku kostolu. Otcovi nedala ani € a synovi neprispela. Odchádza od nej už aj starší brat X. s S., pretože to pri nej nemôžu vydržať.

6. Aké tvrdenia produkoval kolízny opatrovník: Kolízny opatrovník vo svojej správe zo dňa 19.6.2019 po prešetrení pomerov navrhol dieťa zveriť matke, otca zaviazat' platením výživného. Uviedol, že zverenie dieťaťa do striedavej starostlivosti matky a otca nie je na prospech maloletého. Keď bol zverený v starostlivosti matky, škola hodnotila jeho prospech aj správanie omnoho lepšie. Je pravdepodobné, že maloletý zneužíva situáciu po rozvode rodičov. V rozvodovom konaní bol zverený otcovi na výslovné želanie maloletého. 28.9.2018 sa prisťahoval k matke, od 2.3.2019 býva opäť u otca. S otcom býva aj jeho priateľka a maloletá dcéra. Každé dieťa má samostatnú izbu. Je študentom X. ročníka W. Š. P. B. S. K. S.. Zdravotný stav dobrý, venuje sa posilňovaniu. Ku matke nechodí. Vzťah maloletého s otcovou partnerkou a jej dcérou je dobrý.

7. Z úradnej moci súd vykonal nasledovné dôkazy a zistil nasledovný skutkový stav: Z lustrácie v Sociálnej poisťovni čl. 4 spisu zistil, že matka je od 7.8.2013 zamestnaná v W. R. Š. R. U. W. Č., hrubý príjem pre účely odvodov do Sociálnej poisťovne je v roku 2018 od 774,50 € až po 940,50 €. Ide o hrubý príjem, nejde o čistý príjem. Lustráciou v Sociálnej poisťovni na otca čl. 6 spisu súd zistil, že od 1.7.2017 je zamestnancom P.X.G. W.Y.R., vymeriavací základ pre účely odvodov do Sociálnej poisťovne, teda príjem v hrubom je 12/2018 - 64,36 €, 2/2018 - 56 €, 3/2018 - 61,56 €, 4/2018 - 58,80 €, 5/2018 - 64,40 €, 6/2018 - 58,80 €, 7/2018 - 526,40 €, 8/2018 - 63,83 €, 9/2018 - 55,59 €. Z rodného listu na čl. 8 spisu mal zistené, že Q. Č. je maloletý, narodil sa 25.12.2002, teda v roku 2019 bude mať 17 rokov. Je vo veku blízkom veku dospelých, je v pubertálnom veku a je študentom X. ročníka W. Š. P. (čo vyplýva z potvrdenia školy). Z rodného listu vyplýva, že biologickými rodičmi sú navrhovateľka a odporca. Z pripojeného rozvodového spisu 5P/4/2018 z rozsudku č. k. 5P/4/2018-66 zo dňa 3.5.2018, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 28.6.2018, súd zistil, že manželstvo bolo rozvedené, maloletý bol zverený do osobnej starostlivosti otca, matka bola zaviazaná platením výživného vo výške 80 € mesačne a matke bol upravený styk s maloletým dieťaťom. Navrhovateľom bol otec maloletého dieťaťa. Súd nemôže samostatne ustaľovať príčiny rozvratu manželstva v inom konaní, je viazaný týmito príčinami rozvratu. Keďže bývalá manželka - matka tvrdila, že hlavnou príčinou rozvratu bola nevera manžela. Z toho vyplynuli hádky. Navrhovateľ - otec uviedol, že sa odcudzili, spávajú oddelene. Maloletý Q. na pojednávaní uviedol, že má obidvoch rodičov veľmi rád, nechce striedavú starostlivosť, chce bývať s otcom, s ktorým si dobre rozumie. Nie je nič, čo by sa mu ani na jednom rodičovi nepáčilo. Nemá vedomosť, že by mal otec priateľku. O tom hovorila len mama. Chce bývať v dome, kde sa narodil. Zo zápisnice o pojednávaní vyplýva, že striedavú starostlivosť nechce preto, že sa nechce každý týždeň sťahovať. Aj keď býva len s jedným rodičom, druhý mu v stretávaní s druhým rodičom nikdy nebránil. Cvičenie mu hradí otec aj mama. Chodievala von s kamarátmi. Nie je nič, čo by sa mu jednému alebo druhému rodičovi nepáčilo. S otcom si zacvičí alebo sa prevezú na motorkách. Na otázku kto mu dáva väčšiu voľnosť, najprv povedal, že otec, potom však povedal, že obaja rodičia. Nevedel, že by niektorý z rodičov mal iný vzťah s iným partnerom. Hovorila to len mama.

8. Čo uviedol maloletý počas výsluchu pred súdom a aký skutkový stav súd výsluchom maloletého zistil: Tvrdil, že čestné vyhlásenie (prvé v poradí) nepísal, len ho matke podpísal, čo je v rozpore s jeho správaním, pretože v tom čase sa presťahoval od otca k matke z vlastnej iniciatívy. Školský prospech je horší u otca ako u matky, a to napriek tomu, že matka mu vybavila prestup na tú školu, ktorú si sám vybral. Je to v rozpore s jeho tvrdením, že mama sa s ním neučila, otec sa s ním učí. Učeniu venuje len 1 hodinu denne v neskorých večerných hodinách po 21.00 hod a niekedy až po 22.00 hod večer. Má návrh na zníženie známku zo správania, výrazne sa zhoršil v prospechu, má 9 neospravedlnených vyučovacích hodín. Namiesto opatrení k náprave denne 2 hodiny za súhlasu otca navštevuje fitnesscentrum, užíva bielkoviny, sacharidy, stravuje sa podľa jedálnička fitness, otec mu zaplatil rozsiahle tetovanie, toleruje pravidelné niekoľkohodinové stretávanie s kamarátmi (aj v nočných hodinách). Otec neprijal žiadne opatrenia k náprave študijných výsledkov, nebol ospravedlniť v škole zameškané hodiny svojho syna, nedostatočne výchovne pôsobil na syna, keď syn za 6 mesiacov nenavštívil matku, z režimu dňa nevyplýva, že by sa syn venoval pravidelnej pracovnej činnosti a prispieval tak prirodzene na chod spoločnej domácnosti. Nezabezpečil lekárske vyšetrenie odborné posúdenie vhodnosti cvičenia a užívania bielkovín, sacharidov na organizmus syna, ktorý je vo vývoji. Súd nadobudol pocit, že otec umožňuje synovi žiť záhaľčivým spôsobom života. Z výsluchu súd zistil, že matka sa s ním vadila vtedy, keď zistila, že nesplnil svoje povinnosti. Uviedol, že nechce ísť k matke, ale ak tak rozhodne súd, bude rozhodnutie súdu rešpektovať (na čo zareagoval po oboznámení otec, že syn nebude rešpektovať, ak bude zverený matke). Maloletý uviedol, že s otcom si viac rozumie. Podľa toho, komu bude zverený, sa chce stretávať s druhým rodičom (hoci 6 mesiacov matku vôbec nenavštívil). Druhé čestné vyhlásenie písali spolu s otcom. Pred výsluchom, napriek poučeniu súdom, aby rodičia neovplyvňovali maloletého svedka pred výsluchom, sa s ním otec rozprával. Maloletý uviedol, že to bolo z toho dôvodu, aby ho ukludnil. V budúcnosti by chcel maloletý robiť niečo s pohybom, napr. W. ako otec. Nespomínal, že by chcel pracovať v oblasti, ktorú aktuálne študuje.

9. Skutkové a právne vyhodnotenie veci:

§ 62 ods. 1 Zákona o rodine: Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Maloletý Q. Č. je vo veku 17 rokov. Je vo veku, ktorý je blízky veku dospelých, ale je odkázaný na výživu rodičov, pretože sa pripravuje štúdiom na budúce povolanie. Je študentom X. ročníka W. Š. P. B. S. K. S., na ktorú prestúpil po tom, čo mu matka vybavila prestup bez súhlasu otca zo W. Š. B. S. K. Q., ktorá

bola ako duálne vzdelávanie. Z potvrdenia školy je zrejmé, že sa zhoršil v prospechu na tejto novej škole a vynecháva vyučovanie. Počas výsluchu pred súdom uviedol, že v tejto oblasti nechce pracovať, že chce pracovať tak ako otec - v W. a podobne, kde by využil pohyb, cvičenie, ktoré realizuje každodenne 2 hodiny a ku ktorému má vzťah. Súd má za to, že rodičia by sa mali zamyslieť aj nad tým, či skutočne sa dieťa pripravuje štúdiom na uvedenej škole na svoje budúce povolanie, čo je podmienka vyživovacej povinnosti rodičov. Už samotné dieťa uviedlo, že nechce v uvedenej oblasti pracovať. Zo strany rodičov po dohode obidvoch rodičov by malo dôjsť ku kontaktu so školským psychológom a po absolvovaní testov zo strany školského psychológa urobiť záver, či dieťa má predpoklady na uvedené štúdium a či sa chce riadne pripravovať uvedeným štúdiom na svoje budúce povolanie, alebo dieťa sleduje len to, že má voľnosť, nemusí pracovať a má nárok na vyživovaciu povinnosť rodičov. Teda podmienkou odkázanosti na výživu podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine je, že dieťa sa riadne pripravuje štúdiom na svoje budúce povolanie a v dôsledku toho nie je schopné samé sa živiť. Súd v tomto konkrétnom prípade nenadobudol pocit, že dieťa sa riadne pripravuje na budúce povolanie a z toho dôvodu nie je schopné samé sa živiť. Vychádzal z výsledkov školy čo sa týka študijných známok, z ktorých vyplýva, že maloletý Q. sa vo výsledkoch zhoršil, taktiež v jeho nedisciplinovanosti na vyučovaní, vo vymeškovani školy bez toho, že by z objektívnych dôvodov neprítomnosť bola ospravedlnená potvrdením lekára, osobnou návštevou a zdôvodnením rodiča a podobne. Teda rodičia by mali za pomoci odborníka rozhodnúť základnú vec, či dieťa je schopné a má záujem riadne sa pripravovať na budúce povolanie, alebo dieťa sa na budúce povolanie nechce riadne pripravovať a teda je schopné samé sa živiť a v takom prípade nemá nárok na vyživovaciu povinnosť, ale má právo sa zamestnať a samé si hradí svoje výdavky a náklady a záľuby. Súd nadobudol pocit, že väčší záujem o to, aby dieťa doštudovalo, majú rodičia ako samotné dieťa. Skutočnosť, že došlo k riadnemu zhoršeniu prospechu a dochádzky maloletého, pričom maloletý neprejavil väčšiu iniciatívu k náprave (pri výsluchu uviedol, že sa učí približne 1 hodinu v neskorých večerných hodinách o 21.00 hod, niekedy aj o 22.00 hod). Bez vyriešenia uvedenej základnej otázky, či maloletý je, alebo nie je schopný sám sa živiť, alebo je, alebo nie je odkázaný na vyživovaciu povinnosť rodičov, nie je možné konštatovať, či rodičia sú povinní platiť výživné, teda či dieťa je odkázané na ich vyživovaciu povinnosť. K tomuto časovému momentu však rodičia túto otázku za pomoci odborníka nevyriešili a z toho dôvodu súd ku dňu rozhodnutia vychádzal zo skutkového stavu, že vo formálnej rovine dieťa navštevuje strednú školu a teda vo formálnej rovine je odkázané na vyživovaciu povinnosť rodičov.

§ 78 ods. 1 Zákona o rodine: Dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

§ 78 ods. 3 Zákona o rodine: Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Výživné súd určí podľa stavu zisteného v čase vydania rozhodnutia. Pri rozhodovaní o zmene zverenia dieťaťa, zmene úpravy styku, zmene výživného je potrebné porovnať okolnosti dôležité v čase skoršieho rozhodnutia ako aj v čase nového rozhodnutia. Do úvahy súd berie len závažnejšiu zmenu pomerov. Nemožno reparovať právoplatné súdne rozhodnutie. V čase rozvodového konania maloletý bol žiakom základnej školy, matka pracovala v rovnakom pracovnom postavení ako teraz - majsterka odborného výcviku na W. R. U. W. Č. s príjmom 600 € mesačne, maloletý navštevoval 9. ročník základnej školy, otec poberal dôchodok 612 €, pracoval v W., kde mal mesačný príjem 186 €, pracovný pomer na dobu určitú do 30.6.2018. Rodina žila v spoločnej domácnosti do decembra 2017. Súd o rozvode rozhodol rozsudkom 3.5.2018, právoplatný 28.6.2018. Maloletý v čase prvého rozhodnutia žiadal, aby bol zverený do starostlivosti otca. Zo zápisnice o výsluchu maloletého v rozvodovom konaní zo dňa 3.5.2018 čl. 63 spisu vyplýva, že s otcom si rozumie, s matkou sa chce stretávať čo najčastejšie, striedavú starostlivosť nechce, nechce sa každý týždeň sťahovať. S otcom si má viac čo povedať, keďže ide študovať I. školu Q. - K. a otec bol Q. Á.. Matka je S., nemal by si s ňou čo povedať. Uviedol, že si ale rozumie aj s matkou. Do školy sa pripravuje skôr sám, otec mu pomôže s matematikou, matka ho vyskúša. Obidvoch rodičov má rovnako rád, na nikoho z nich nemôže nič zlé povedať. Ani jeden z rodičov mu nebránil v stretávaní sa s druhým rodičom. Jeho záľubou je cvičenie, platí mu to otec, ale aj matka. Von chodieval s kamarátmi. Neexistuje nič, čo by sa mu na jednom z rodičov nepáčilo. S mamou sa počas voľného času porozpráva, s otcom si zacvičí alebo sa prevezú na motorkách. Na otázku kto mu dáva väčšiu voľnosť, najprv povedal, že otec, potom povedal, že obaja rodičia. Nemal vedomosť, že by niektorý z rodičov mal vzťah s iným partnerom. To hovorila len mama. Chcel by bývať v dome, kde býva, kde sa narodil. V čase nového rozhodnutia 28.9.2018 sa prisťahoval maloletý späť k matke. Pripojil čestné vyhlásenie na čl. 15 spisu, kde uviedol, že otec sa o neho nestaral, nechával ho samotného aj v noci. Odchádzal k priateľke. Pracuje 24 hodín. Zakazoval mu stretávanie s matkou, stretával sa s ňou len tajne. V čase rozvodového konania mu poprel mimomanželskú známosť a krátko po rozvode ho predstavil svojej priateľke a uviedol, že má dlhodobejší vzťah. Matka mu vybavila prestup zo W. R. Š. I. B. Č. na W. R. Š. P. U. W. B. S.

K. S.. Dôvodom bolo, že nezvládol učivo a dôvodom boli aj stresové situácie. Teraz má dobré študijné výsledky a chce dokončiť vzdelanie s maturitnou skúškou. V marci 2019 maloletý opäť sa vrátil bývať k otcovi. Opäť podpísal čestné vyhlásenie zo dňa 20.6.2019, kde uviedol, že nesúhlasí so striedavou starostlivosťou u matky, chce bývať len u otca. Od otca odišiel len preto, že mu nechcel pomáhať na stavbe a kvôli neporiadku v izbe. Uvedomil si chybu. S matkou sa každodenne hádali, preto sa vrátil späť k otcovi. Matka o neho nejaví žiaden záujem, okrem SMS správ, pár hovorov. Nedáva mu žiadne vreckové, nekupuje mu žiadne oblečenie, neprispieva mu na kulturistiku. Povedal jej, že ak sa chce s ním matka stretnúť, tak si môžu ísť sadnúť niekde do mesta. Matka mu na to povedala, že nemá peniaze na vyhadzovanie a môžu sa stretnúť v pôvodnom dome. Matke viac záleží na peniazoch ako na synovi. Neprišla ho ani ku kostolu pozrieť na birmovku, neprispela. Odchádza od nej aj brat X. s priateľkou S.. Zmena pomerov čo do výchovného prostredia: V rozvodovom konaní bol zverený otcovi. Oproti pôvodnému výchovnému prostrediu došlo k zmene, pretože maloletý opakovane zmenil výchovné prostredie. Najskôr sa presťahoval k matke a následne sa spätne presťahoval k otcovi. Súd zveril maloletého Q. do osobnej starostlivosti, výchovy matky, ktorá ho bude vychovávať, spravovať jeho majetok a zastupovať ho v bežných veciach.

§ 28 ods. 1 Zákona o rodine: Súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä

a/ sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa,

b/ zastupovanie maloletého dieťaťa,

c/ správa majetku maloletého dieťaťa.

Matke bol v novom rozhodnutí zverený maloletý do osobnej výchovy, starostlivosti, kedy bude spravovať jeho majetok a zastupovať ho v bežných veciach. Veci, ktoré nie sú bežné, ale ide o podstatné veci, v takých matka môže konať len po dohode s druhým rodičom, ak dohode nedôjde, za súhlasu súdu podľa § 35 Zákona o rodine (takou zmenou je napríklad zmena štúdia, ktorú matka uskutočnila bez súhlasu druhého rodiča). Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že dieťa zneužíva rozvod rodičov a diktuje im podmienky, ktoré nie sú v záujme jeho zdravého vývinu, výchovy, ale vyhovujú aktuálne maloletému dieťaťu (zmena školy, pričom v novej škole neprospeje, vynecháva ju, striedavé odchádzanie od jedného rodiča k druhému podľa toho, ako mu to momentálne vyhovuje a podobne). Z toho dôvodu bolo potrebné zveriť dieťa jednému rodičovi, ktorý stanoví dieťaťu hranice správania, hranice vzdelania, hranice ochrany zdravia, tak aby to bolo v záujme všestranného vývoja maloletého dieťaťa. V tomto konkrétnom prípade bolo preukázané, že rodičia si konkurujú vo výchove dieťaťa a dieťa túto situáciu zneužíva. Je potrebná jednota, dohoda rodičov, a to prípadne aj za pomoci odborníkov, psychológov, učiteľov, resp. súdu. Podľa § 35 Zákona o rodine v podstatných otázkach týkajúcich sa starostlivosti o výchovu, zdravie, výživu a všestranný rozvoj maloletého dieťaťa (napr. otázka, ktorá už bola uvedená v odôvodnení tohto rozsudku, či sa maloletý chce riadne pripravovať na budúce povolanie a chce riadne študovať a má na to rozumové a iné predpoklady, resp. či pôjde pracovať a bude sa živiť sám. Jednou z takýchto základných otázok, ktoré by rodičia mali riešiť dohodou a za pomoci odborníka, je aj otázka ďalšieho zdravého vývoja maloletého. Po výsluchu maloletého súd nadobudol pocit, že maloletý svojvoľne, bez posúdenia jeho vlastného ošetrojúceho lekára užíva v súvislosti s kondičným cvičením výživové doplnky a podobne, ktoré súd ako neodborník v tejto oblasti nedokázal posúdiť. Kostra, svalstvo, srdce maloletého Q. sú vo vývoji a reakcia na nadmerné cvičenie, resp. užívanie uvedených výživových doplnkov alebo medikamentov môže mať na jeho zdravotný stav vážne dôsledky. Preto je potrebné k tomu pristupovať preventívne a zvlášť, keď pri výsluchu maloletý uviedol, že do školy sa nedostavil preto, lebo mal problémy s tlakom a so srdcom, čo zodpovedá aj tvrdeniu matky v návrhu na vydanie neodkladného opatrenia, že otec kupuje dieťaťu prípravky, ktoré môžu spôsobiť vážne zdravotné poškodenie a taktiež dal syna potetovať (podanie zo dňa 16.1.2019 čl. 24 spisu). Cvičenie je zdravé len vtedy, ak nepoškodzuje zdravie, čo môže posúdiť len odborník. Z vyjadrenia otca zo dňa 27.12.2018 čl. 20 vyplýva, že odborník by u maloletého mal posúdiť aj genetické danosti, ktoré syn mohol zdediť, vzhľadom k jeho písomnému vyjadreniu, v ktorom otec uviedol, že je po 6 operáciách srdca a trikrát prekonal infarkt. Taktiež za situácie, kedy uprednostňuje maloletý každodenné cvičenie na úkor ostatných povinností, školských, pomoci v domácnosti, pracovných činností, je potrebné zvážiť, či takýmto spôsobom sa realizuje všestranný vývoj maloletého dieťaťa podľa § 28 ods. 1 písm. a/ Zákona o rodine. Po tom, čo súd výsluchom maloletého požiadal, aby uviedol denný režim u otca, u matky, nezistil, že by v tomto dennom režime boli aj pravidelné pracovné činnosti (tie doplnil až dodatočne). Taktiež súd nepovažuje za zdravý, všestranný vývoj maloletého, ak pri takých študijných výsledkoch, ktoré má (zhoršené), sa učí len 1 hodinu denne, a to vo večerných hodinách medzi 21.00 - 22.00 hod, kedy je unavený a uprednostňuje pred riadnym štúdiom, riadnou prípravou na budúce zamestnanie, povolanie každodenné cvičenie, každodenné pobyty s priateľmi. Taktiež súd mal za to, že nepovažuje za zdravý, všestranný vývoj maloletého dieťaťa, keď počas 6 mesiacov, ktoré naposledy bol u otca, ani

raz nenavštívil matku a otec ho k tomu výchovne nevedol, nevysvetlil mu dôležitosť kontaktov syna k matke, úcty syna k matke. Nie je výchovne správne a úctivé k matke, aby si syn kládol podmienky, kde sa s ním môže matka stretnúť a že mu má zaplatiť obed pri stretnutí v reštaurácii, aj keď matka na to nemá finančné prostriedky. Taktiež si maloletý nemôže nárokovať od matky, aby bola povinná mu platiť jeho každodenné záľuby, cvičenie, výživové doplnky a internetovú stravu, aj keď nemá finančné prostriedky a nie je preukázané, či to nie je v rozpore so zdravím maloletého. Cvičenie nie je nevyhnutná súčasť vyživovacej povinnosti, aby si maloletý takýmto spôsobom nárokoval platenie tejto sumy od matky. Z vykonaného dokazovania nevyplýva, že by sa aj sám maloletý nejakým spôsobom podieľal na financovaní tejto záľuby, zvlášť, keď je vo veku 17 rokov, teda vo veku, ktorý je blízky veku dospelých, a má možnosť brigádnickou činnosťou si privyrobiť namiesto každodenného stretávania sa s kamarátmi. Z výsluchu maloletého dospel súd k záveru, že jeho denný režim sa skladá prevažne z činností, ktoré sa týkajú jeho samého, jeho vlastnej osoby, jeho záujmov, záľub a neskladajú sa z činností pracovných, školských, resp. zo záujmu o svojich blízkych, o svoju matku, súrodencov, keďže matku nenavštívil už po dobu 6 mesiacov. Tento výchovný prístup súd taktiež vyhodnotil ako nevhodný pre ďalší zdravý vývoj maloletého. Maloletý musí brať ohľad aj na pracovné činnosti, ktoré je potrebné vykonávať, keďže žije v spoločnej domácnosti, a to s poukazom na § 43 ods. 2, 3 Zákona o rodine.

§ 43 ods. 2 Zákona o rodine: Dieťa je povinné svojim rodičom prejavovať primeranú úctu a rešpektovať ich. Ak dieťa žije v domácnosti s rodičmi, je povinné podieľať sa osobnou pomocou na spoločných potrebách rodiny a prispievať na úhradu potrieb rodiny podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov.

§ 43 ods. 3 Zákona o rodine: Dieťa je ďalej povinné

a/ spolupracovať so svojimi rodičmi v záujme starostlivosti o neho a jeho výchovu,

b/ plniť si svoje vzdelávacie povinnosti primerane svojim schopnostiam a

c/ vyvarovať sa spôsobu života, ktorý by mohol byť preň ohrozujúci, najmä užívania látok, ktoré poškodzujú jeho telesné a duševné zdravie.

Súd dospel k záveru, že dieťa neprejavuje primeranú úctu rodičov, zvlášť matke, keď ju nenavštívilo 6 mesiacov a neopýtalo sa matky, či jej netreba pomôcť, čo potrebuje. Nerešpektuje matku. Dieťa nerešpektuje ani iné authority, čo je zrejmé z jeho zhoršeného správania v škole, kedy mu hrozí zhoršená známka zo správania. Takýto výchovný prístup môže v budúcnosti viesť k záveru, že dieťa nebude rešpektovať zákony, rozhodnutia súdu, čo sa už v tomto konkrétnom prípade stalo, kedy maloletý bol zverený na základe právoplatného rozsudku do výchovy a starostlivosti otca, následne bol právoplatným neodkladným opatrením zverený do starostlivosti matky a nerešpektoval ani prvé, ani druhé rozhodnutie a svojvoľne sa správa tak, ako keby nebol občanom Slovenskej republiky a pre neho neplatili žiadne obmedzenia, žiadne zákony. Bolo to zrejmé aj na pojednávaní, kedy maloletý pri výsluchu uviedol, že síce nechce ísť k matke, ale keď tak súd rozhodne, tak rozhodnutie bude rešpektovať, na čo otec reagoval, že maloletý nebude rešpektovať rozhodnutie súdu, ak bude zverený matke. Je povinnosťou rodiča viesť maloleté dieťa k rešpektovaniu zákonov, právoplatných rozsudkov, autorít, čo z vykonaného dokazovania a reakcie otca nevyplývalo. Takýto prístup nie je v záujme všestranného vývoja maloletého dieťaťa, pretože môže v budúcnosti viesť k porušovaniu zákonov v oblasti dopravy, v oblasti trestného práva a podobne. Taktiež z § 43 ods. 2 Zákona o rodine vyplýva, že dieťa je povinné podieľať sa osobnou pomocou na spoločných potrebách rodiny a prispievať na úhradu potrieb rodiny podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že režim dňa, ktorý maloletý uviedol u otca, nezahŕňa pravidelnú osobnú pomoc, prípadne aspoň symbolicky príspevok na úhradu potrieb rodiny, či už vo forme peňažného vyjadrenia, alebo vo forme manuálnych prác. Z § 43 ods. 3 písm. a/, b/, c/ ďalej vyplýva, že povinnosťou dieťaťa, ktorú v danom prípade maloletý neplní, je spolupracovať so svojimi rodičmi v záujme starostlivosti o neho a jeho výchovu. Nesmie si sám diktovať. Ďalej je povinný plniť si svoje vzdelávacie povinnosti primerane svojim schopnostiam, čo si maloletý neplní a vyvarovať sa spôsobu života, ktorý by mohol byť preň ohrozujúci, najmä užívanie látok, ktoré poškodzujú jeho telesné a duševné zdravie, čo v tomto prípade nie je preukázané vzhľadom k nadmernému fyzickému cvičeniu a vzhľadom k doplnkom, ktoré užíva a vzhľadom k stravovaniu, pretože nedošlo k odkonzultovaniu s jeho ošetrovateľom, ku ktorému patrí. Pokiaľ bude maloletý pokračovať v nevhodnom správaní a rodičia nebudú schopní alebo nebudú mať vôľu primäť maloletého k plneniu svojich povinností, potom musia nastúpiť z iniciatívy kolízneho opatrovníka výchovné opatrenia podľa § 37 Zákona o rodine, resp. z iniciatívy školy, rodičov, obce.

§ 37 ods. 1 Zákona o rodine: Nevhodné správanie sa detí, ako aj porušovanie povinností rodičov, vyplývajúcich z ich rodičovských práv a povinností, alebo zneužívanie ich práv môže každý oznámiť orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obci alebo súdu. Rovnako môže každý oznámiť tomuto orgánu,

obci alebo súdu skutočnosť, že rodičia nemôžu plniť povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností.

§ 37 ods. 2 Zákona o rodine: Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení:

a/ vhodným spôsobom napomenie maloleté dieťa, jeho rodičov a iné fyzické osoby, ktoré svojím správaním ohrozujú alebo narušujú jeho riadnu výchovu,

b/ určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené,

c/ uloží maloletému dieťaťu obmedzenie v rozsahu potrebnom na predchádzanie a zabraňovanie škodlivým vplyvom, ktoré môžu ohroziť alebo narušiť jeho priaznivý vývin; dodržiavanie uloženého obmedzenia sleduje najmä za súčinnosti obce,

d/ uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

§ 37 ods. 3 Zákona o rodine: Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 nevedli k náprave, súd dočasne odníme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcich osvojiteľov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľov alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, a nariadi maloletému dieťaťu na účely

a/ zabezpečenia odbornej diagnostiky pobyt v zariadení, ktoré vykonáva odbornú diagnostiku, najdlhšie na šesť mesiacov,

b/ zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa pobyt v zariadení najdlhšie na šesť mesiacov,

c/ zabezpečenia resocializácie drogových a iných závislostí pobyt v zariadení, ktoré vykonáva resocializačné programy pre drogovu a inak závislých.

Z toho jednoznačne vyplýva, že vzhľadom k zmene pomerov vo výchovnom prostredí a v záujme zdravého vývoja maloletého dieťaťa vo všetkých oblastiach súd zmenil výchovné prostredie vo vzťahu k rozvodovému rozsudku a zveril maloletého do výchovy a starostlivosti matky, ktorá je povinná stanoviť dieťaťu presné pravidlá týkajúce sa výchovy, výživy, zdravia, plnenia si školských povinností, pomoci v domácnosti a podobne. V prípade, ak nebude rešpektovať maloletý právoplatné rozhodnutie súdu, nie je to len právo matky, ale povinnosť matky zabezpečiť, aby dieťa, za ktoré má matka právnu i morálnu zodpovednosť, ktoré jej bolo zverené, v tejto osobnej starostlivosti pod jej dohľadom aj fakticky bolo a rešpektovalo zákon tak, ako mu uložil súd. Ak nedôjde k rešpektovaniu zákona a dieťa odmietne byť vo faktickej osobnej starostlivosti matky bez ohľadu na právoplatné rozhodnutie súdu, potom je nielen právom, ale aj povinnosťou matky zabezpečiť výkon tohto rozhodnutia a to aj z výchovných dôvodov, aby maloletý pochopil, že zákon musia rešpektovať všetci, aj on, a právoplatné rozsudky musia rešpektovať všetci, aj maloleté dieťa. V prípade, ak dôjde k nerešpektovaniu, je za to postih a že otázku, či bude rešpektovať zákon a právoplatné rozsudky, si nemá právo rozhodnúť samotný maloletý svojvoľne. Matka teda má povinnosť dať návrh na súdny výkon právoplatného rozsudku, ak maloletý právoplatný rozsudok rešpektovať nebude. Ďalej má matka právo aj povinnosť postupovať podľa § 37 ods. 1, 2 Zákona o rodine a v prípade nerešpektovania povinnosti zo strany syna alebo druhého rodiča podať návrh kolíznemu opatrovníkovi alebo súdu na postup podľa § 37 ods. 1, 2 Zákona o rodine (výchovné opatrenia, návšteva psychológa, umiestnenie v ústavnom výchovnom prostredí a podobne). V nadväznosti na § 43 ods. 1 Zákona o rodine, § 38 ods. 1, 2 CMP, § 116 CMP súd si vypočul maloletého a zistil jeho názor na zverenie do starostlivosti rodičov a na ostatné otázky týkajúce sa tohto konania. Súd venoval názoru náležitú pozornosť, ktorá zodpovedá jeho veku a rozumovej vyspelosti. Poučil však maloletého, že súd nerozhoduje na želanie maloletého, ale tak, aby podľa § 28 ods. 1 Zákona o rodine rozhodnutím súdu bol zabezpečený všestranný vývoj maloletého dieťaťa v oblasti výchovy, zdravia, výživy, čo nie je vždy v zhode s názorom maloletého dieťaťa. Názor zistil bez prítomnosti iných osôb, v prítomnosti kolízneho opatrovníka. Podľa § 43 ods. 1 Zákona o rodine bral do úvahy súd názor maloletého dieťaťa, ale bral do úvahy aj tú skutočnosť, že maloletý mení svoje názory podľa toho, ako mu to momentálne vyhovuje, čo nie je v záujme jeho všestranného vývoja (dôkazom je striedanie pobytov u obidvoch rodičov podľa toho, ako mu to momentálne vyhovuje; prestup z jednej školy na druhú, pričom ani na druhej škole riadne neštuduje atď.).

Zmena pomerov v oblasti vyživovacej povinnosti: V prvom rozhodnutí súd určil matke vyživovaciu povinnosť 80 €. Pomerly matky sa nezmenili, naďalej pracuje v rovnakej oblasti s príjmom 600 € mesačne.

Nezmenili sa ani pomery otca v porovnaní s prvým rozhodnutím. Zmenili sa pomery na strane maloletého dieťaťa, ktoré namiesto žiaka základnej školy je študentom prvého ročníka strednej školy.

§ 62 ods. 2 Zákona o rodine: Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

§ 62 ods. 4 Zákona o rodine: Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

§ 62 ods. 5 Zákona o rodine: Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

§ 75 ods. 1 Zákona o rodine: Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Vyživovaciu povinnosť podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine majú obidvaja rodičia. Súd stanovil vyživovaciu povinnosť otcovi v rozsahu 2/3 a matke prejudiciálne v rozsahu 1/3, a to aj v nadväznosti na § 62 ods. 4 Zákona o rodine, podľa ktorého maloletý bude v osobnej starostlivosti matky, teda časť vyživovacej povinnosti matka bude splácať naturálnou formou, osobnou starostlivosťou o výchovu, vzdelanie, domácnosť maloletého. Skutočné náklady, ktoré sú nevyhnutné na maloletého, sa zvýšili v porovnaní s prvým rozhodnutím, kedy bol žiakom základnej školy, 9. ročník. Uvádza to samotný navrhovateľ - otec vo veci sp. zn. 7P/13/2019 zo dňa 1.4.2019, kedy žiadal zveriť maloletého do svojej starostlivosti z týchto dôvodov a zvýšiť výživné zo sumy 80 € mesačne na sumu 250 € mesačne. V tomto návrhu samotný otec uviedol, že došlo k zmene pomerov na strane maloletého dieťaťa, a to v takom rozsahu, že vyžaduje náklady namiesto 80 € mesačne 250 € mesačne. V príčinnej súvislosti s návštevou strednej školy došlo k takej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje takéto zvýšenie výživného. Vzrástli výdavky na stravu, učebné pomôcky, záujmové krúžky, oblečenie, náklady na krúžky, špeciálnu stravu 50 € mesačne. Ak teda náklady na výživu maloletého Q. Č.A. v čase, kedy mal byť zverený otcovi, predstavovali sumu, ktorá odôvodňovala výživné od matky 250 € mesačne, potom také isté náklady na strane maloletého Q. sú aj vtedy, keď maloletý Q. je zverený matke. Nemožno konštatovať, že náklady na výživu a výchovu sú iné, keď je dieťa zverené otcovi a iné, keď je zverené matke. Keď teda súd vychádzal zo záveru, že 250 € mesačne je výživné v rozsahu 2/3, ktoré požadoval otec od matky, 1/3 z tohto výživného, ktorú musí prejudiciálne platiť druhý rodič (aktuálne matka), predstavuje 125 €, potom celkové náklady na maloletého mesačne predstavujú sumu 375 €. V sume, ktorá je prejudiciálne určená matke ako vyživovacia povinnosť na maloleté dieťa, je zahrnutá alikvótna časť nákladov na domácnosť maloletého, v ktorej maloletý s matkou bude žiť, teda alikvótna časť nákladov na elektrinu, vodu, plyn atď. Z uvedených dôvodov súd dospel k záveru, že skutočne došlo k zmene pomerov na strane maloletého dieťaťa bez zmeny pomerov na strane rodičov a táto zmena pomerov na strane maloletého dieťaťa odôvodnila zmeniť pôvodné výživné 80 €, ktoré bolo určené matke na výživné vo výške 250 € mesačne, ktoré bude platiť otec k rukám matky. Vzhľadom k tomu, že pobyty maloletého boli svojvoľné a striedavé - raz u matky, raz u otca, matka upravila svoj pôvodný procesný návrh tak, že nežiada určiť výživné od podania návrhu, ale odo dňa rozhodnutia súdu, teda od 25.6.2019, s tým dôsledkom, že nežiadala zameškané výživné do 25.6.2019. Súd preto o zameškanom výživnom od podania návrhu, teda do 26.10.2018 do 25.6.2019 nerozhodoval a nezisťoval, za ktoré mesiace, ktorý rodič, akú výšku výživného zaplatil a v akej výške je zameškané výživné. Samotní rodičia také tvrdenia a dôkazy o konkrétnych časových úsekoch, výške zameškaného výživného vo svojich tvrdeniach, dôkazoch neprodukovali.

Zmena pomerov čo do úpravy styku rodiča s maloletým dieťaťom: V nadväznosti na skutočnosť, že v rozvodovom konaní dieťa bolo zverené otcovi a matka bola zaviazaná platením výživného a v aktuálnom rozhodnutí zo dňa 25.6.2019 dieťa bolo zverené matke a otec bol zaviazaný platením výživného, z toho vyplýva zmena pomerov aj čo do úpravy styku maloletého dieťaťa s druhým rodičom, v tomto konkrétnom prípade s otcom. Vzhľadom k dlhodobým nezhodám súd mal za to, že je nevyhnutné tento styk upraviť aj vo formálnej rovine. Preto styk upravil tak, že otec má právo styku s maloletým Q. každý páry týždeň od 18.00 hod v piatok do 18.00 hod v nedeľu. Obidvaja rodičia majú práva, ktoré im z toho rozsudku vyplývajú, ale aj povinnosti. Teda otec má právo styku, ale je povinný dieťa si prevziať v mieste bydliska matky a matka je povinná dieťa v stanovený čas fyzicky (oblečenie, školské potreby a pod.) aj psychicky pripraviť na styk a otcovi odovzdať a otec je zase povinný v stanovený čas v mieste bydliska matky dieťa odovzdať matke. Počas doby, kedy dieťa bude u otca, zodpovedá otec za plnenie všetkých rodičovských a výchovných povinností, vrátane prípravy na vyučovanie, vrátane ochrany zdravotného

stavu dieťaťa, plnenia pracovných povinností a podobne. Táto formálna zákonná úprava styku otca s dieťaťom je súdne vymáhateľná prostredníctvom výkonu rozhodnutia v prípade, ak by matka bránila otcovi v styku. Pokiaľ by však rodičia vzájomnou dohodou tento styk rozšírili aj na iné časové obdobie za zabezpečenia zdravého všestranného vývoja dieťaťa, po vzájomnej dohode nie je vylúčené rozšírenie styku aj na základe dohody rodičov.

§ 25 ods. 3 Zákona o rodine: Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom alebo zakáže styk maloletého dieťaťa s rodičom, ak nie je možné zabezpečiť záujem maloletého dieťaťa obmedzením styku maloletého dieťaťa s rodičom.

§ 25 ods. 4 Zákona o rodine: Ak jeden z rodičov opakovane bezdôvodne a zámerne neumožňuje druhému rodičovi styk s maloletým dieťaťom upravený podľa odseku 1 alebo 2, súd môže na návrh niektorého z rodičov zmeniť rozhodnutie o osobnej starostlivosti.

§ 25 ods. 5 Zákona o rodine: Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia odsekov 1 až 4 sa použijú primerane.

Ak si rodičia naďalej budú konkurovať vo výchovných opatreniach a nebudú postupovať vo výchove dieťaťa po vzájomnej dohode rodičov, učiteľov, lekárov (čo je v rozpore so záujmami maloletého dieťaťa), potom súd môže obmedziť styk maloletého dieťaťa s tým-ktorým rodičom, alebo ho zakázať, alebo v prípade, ak jeden z rodičov bude znemožňovať styk, môže zmeniť súd rozhodnutie o zverení aj z úradnej moci. Taktiež môže súd prijať aj iné výchovné opatrenia podľa § 38 a nasl. Zákona o rodine, teda obmedziť rodičom výkon ich rodičovských práv, ak si nebudú plniť svoje povinnosti rodičovské, alebo ich nebudú plniť v dostatočnom rozsahu a nebudú v dostatočnom rozsahu a v záujme maloletého zabezpečovať výchovu maloletého dieťaťa. Taktiež súd môže nariadiť aj ústavnú výchovu maloletého dieťaťa, ak rodičia nebudú zvládať výchovu maloletého dieťaťa bez odbornej pomoci. Zmenou pomerov došlo k zmene prvého rozsudku v poradí - rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 5P/4/2018-66 zo dňa 3.5.2018, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 28.6.2019 a zmene neodkladného opatrenia o dočasnom zverení maloletého do starostlivosti matky.

10. Trovy konania: V nadväznosti na § 52 CMP súd o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Nezistil dôvody zákona, pre ktoré by bol povinný náhradu trov konania priznať tomu-ktorému účastníkovi konania a účastníci konania náhradu trov v záverečných návrhoch nežiadali.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Žiline prostredníctvom Okresného súdu Čadca. V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka, uvedie sa, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Ak účastník konania nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže druhý účastník konania podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku (§ 120 ods. 3 CMP).

Odvolanie podľa § 62 ods. 1 CMP možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 62 ods. 2 CMP odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.